

**رساله دعوت
بروفاق و رفع شقاق
از بين اهل آفاق**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي امر بالوفاق و نهى عن الاختلاف والشقاق والصلوة على جميع انباء الافاق الذين امر وا بالاشقاق ومنعوا عن الافتراق والنفاق وبعد قال الله تعالى يا ايها الناس اتقوا ربكم الذي خلقكم من نفس واحدة وخلق منها زوجها و بث منهما رجلا كثيرا و نساء يعني اي مردمان روی زمین پرهیز کاری بکنید و در حلال و حرام مخالفت نیکنید بخداؤند و خالق خودتان که همه شما ها را از نسل و صلب یکنفر مرد که حضرت آدم باشد خلق فرمود و از باقی طینت او زوجة او را آفریده و بعد از خلق کردن آن دو نفر پس ذکور و انانث بسیار از آن دو نفر منتشر کرده و در این آیه شریفه بیان فرموده که جمیع مردمان روی زمین از یک پدر و مادرند و اهل همه آفاق بزاده و برابرند چه عرب باشندو

یا عجم و چه فارس باشد و یا ترک و یا کرد و یا هند و یا سند و یا اهل آسیا و یا آفریقا و یا اروپا و یا آمریکا و یا اهل صحراء و یا در جزایر دریاها پس باید همه نوع انسان بدون تفاوت بلدان از اهل ایران و توران و فرنگیان و هندیان یکدیگر را برادر بدانند و بر هم دیگر ظلم و تعدی و احتجاف و خلاف نکنند و مثمن و حشیان و درندگان بجان و مال و عرض و ناموس دیگران دست درازی ننمایند و ایضاً در سوره حجرات فرموده یا ایها الناس انا خلقنا کم من ذکر و انشی و جعلنا کم شعو با و قبائل لتعار فوا ان اکرمکم عند الله اتقیکم یعنی ای مردمان اهل جمیع آفاق از سفید و سیاه و سرخ و زرد بلافق در بین اهالی بلاد بدرستیکه ما خداوند و آفریننده همه موجودات و مخلوقات از هر نوع جمادات و نباتات و حیوانات خلق نمودیم همه شما نوع انسان را از یکنفر مرد و یکنفر زن و قرار دادیم شما را شعبه ها و قبیله ها از برای این که بعض از شما بعض دیگر را بشناسد و هر طایفه بنام مخصوص معروف شود و همه شما ها برادر و برابر ید و از یک پدر و مادر ید و بر هم دیگر زیادتی ندارید و بدرستیکه گرامی ترین شما اولاد یکنفر پدر و مادر بحسبشان و مرتبه و قرب در نزد خداوند پرهیز کاران شماها است از ظلم و تعدی کردن بدیگران و برابر ادaran خودتان و این حاصل ترجمة آیه است و در این آیه نیز خداوند همه نوع انسان را برادر و خواهر و برابر قرار داده و یک پدر و مادر نسبت و منسوب فرموده بدون فرق در بین اهل آسیا و اروپا

اینست که دین منحصر است بدین اسلام و بغير از دین اسلام دینی نیست در نزد خداوند تعالی و هر که بغير از دین حنیف اسلامی برای خود طلب دین نماید پس هر گز از او قبول نخواهد شد و بالجمله در این آیات بینات دین صحیح واقعی را منحصر فرموده بدین اسلام و درسورة سباء فرموده و ما ارسلناك الا کافه للناس بشیراً و نذيراً و درسورة احزاب میفرماید ولکن رسول الله و خاتم النبیین و مضمون این دو آیه اینست که پیغمبری کل بشر منحصر است بحضرت محمد بن عبد الله صلوات الله علیہ و آله و سلم و اینکه نبوت و رسالت با آنحضرت ختم شده و آن بزرگوار بر جمیع مردمان پیغمبر است پس در این دو آیه مبارکه بیان کننده دین اسلام را منحصر فرموده با آنحضرت و دین را منحصر کرده بدین اسلام بصریح آیات سابقه و در سوره بقره فرموده است لا یکلف الله نفساً الا وسعها و ایضاً در آن سوره میفرماید ولا تحمل علينا اصرأ و ایضاً فرموده و لاتحملنا مالا طاقة لنا به و مضمون این آیات شریفه اینست که خداوند تعالی تکاليف اسلامیه را سهل و آسان کرده و در آنها شدت و مشقت و دشواری نیست و ایضاً در آن سوره فرموده یاری دالله بکم الیسر ولا یاری بکم العسر و نص آیه شریفه سهل بودن تکاليف و دشوار و سخت بودن فروعات احکام اسلام است و در سوره مائده فرموده ما یاری دالله لیجعل علیکم من حرج و درسورة حج میفرماید و ماجعل عليکم في الدين من حرج و درسورة احزاب فرموده لکیلاً یکون على المؤمنین حرج و به صریح آیات شریفه در دین مبین اسلام حرج و مشقت و زحمت و سختی و دشواری نیست و بلکه تکاليف شرع مقدس اسلامی سهل و بدون اشکال است و همه

آیات شریفه مذکوره از محکمات است و از مشابهات نیست که تأویل داشته باشد و در ترجمه و تفسیر اینها آن بود که ذکر شد بدون شک از احادیث از علماء اعلام و در حدیث صحیح هشام بن سالم در کتاب محسان حضرت صادق علیه السلام فرموده **ما کلف الله العباد الاما يطیقون** و در حدیث صحیح ابن مهران در کتاب خصال آنحضرت فرموده **والله ما کلف الله العباد الا دون ما يطیقون** و در صحیحه ابن طبیان در آن کتاب آنحضرت فرموده **الحمدیة السمحۃ** السهلة و مضمون این احادیث اینست که خداوند تعالی بر بندگان خودش تکلیف نکرده است مگر کمتر از طاقت ایشان و معنی حدیث آخر اینست که دین حضرت نبی **صلی اللہ علیہ وسَلَّمَ** سهل و در کمال سهولت است پس از همه این آیات و احادیث صحیحه در کتب معتبره واضح گردیده که دین اسلام و احکام آن و تکلیف شرع انور حرج و مشقت و سختی و دشواری ندارد و بلکه تکلیف بندگان بقدر وسعت ایشان است و دلیل واضح تر براین آنست که آن حضرت عموم الناس و بلکه زنان و دختران نه ساله با شعور را بر دین اسلام و احکام آن تکلیف فرموده و همه ایشان باید بدین میان اسلامی عمل نمایند و احکام دین را یاد بگیرند و بدانند پس اگر احکام شرع انور و مسائل حلال و حرام و یادگرفتن آنها و دانستن آن احکام سخت و دشوار باشد و در آن مشقت و زحمت بزیاد شود چطور عوام و زنان و دختران را تکلیف به آن میفرماید و چه نحو این مردمان ضعیف را میگوید که احکام دین را یاد بگیرید و بر آن احکام عمل بکنید پس اگر در احکام اسلام و در بادگرفتن و دانستن مسائل حلال و حرام مشقت و زحمت باشد چطور

اختصاص بر بنی اسرائیل دارد و چراکور کورانه داخل یک مذهب شوند
 و حال آنکه آورنده آن ایشان را ندا و صدا نکرده وابداً بایشان چیزی
 نگفته و اصلاً آنها را خطاب ننموده و تعجب از این بالاتر چه میشود و
 زیاد تر از این محل خنده چه خواهد شد اگر کسی فی الجمله رشد و
 شعور و عقل داشته باشد و یهودی و مسیحی شدن اهل سایر بلاد از تقلید
 اخلاق با سلاف شده و از پی روی کردن اولاد برپیران خودشان گردیده
 و یا از فریب دادن بعض یهودیان و بعض نصارای شامیان بوده است که
 عوام فرنگیان را چشم بندی کرده‌اند و آنها را فریقتاند و بدون علم و دلیل
 بدین خود یهود و نصاری داخل کرده و فرنگیان ساده لوح و عوام نیز
 باور نموده‌اند و بدون فکر و دقت بمذهب یهود و نصاری داخل شده‌اند
 و فرنگیان که بعد از آنها آمده‌اند بایشان تقلید کرده‌اند و بدون برهان
 فریب آنها را قبول نموده‌اند و تعجب بسیار از بعض اهل ایران و از بعض
 اهل فرقه‌های اسلام است که ابدآً ربطی بر بنی اسرائیل ندارد مذهب یهود و
 نصاری دارند و اما آیات قرآن چنانکه ذکر شد پس خطابات آن بجمعیت
 مردمان روی زمین شده است و علاوه بر اینها خود حضرت محمد بن عبدالله
 ﷺ در کتاب خودش بر همه مردمان روی زمین خبر داده و در قرآن خداوند
 فرموده قل يا ايها الناس انی رسول الله اليکم جمیعاً یعنی ای پیغمبر
 ما بگو بر همه مردمان که من فرستاده خدایم بسوی جمیع مردمان روی
 زمین بدون فرق در بین طوایف و قبایل و اهالی بلدان از سفید و سیاه و در

آیات‌دیگر رحمة للعالمين و نذیراً للعالمين و كافة للناس و خاتم
 النبیین خطاب شده و همه نوع انسان را ندا کرده و صدا نموده درین اهل
 کرۀ زمین فرق نگذاشته و باهل هر مکان و همه زمان در هر زبان که باشدند
 خود را باین آیات معرفی کرده و هر چندی که خود آنحضرت ایرانی بوده
 چنان‌که در رسالۀ برهان در بیان پیغمبران ایران یان کردام و لکن همه
 زبانها را میدانست و با اهل هر زبان چنان گفتگو میکرد که اهل آن
 زبان آنحضرت را از خودشان میدانسته بود و هکذا اوصیاء او و اختصاص
 بطائقه عرب و عجم و کرد و ترک نداشته و بر همه روی زمین مساوی و بدون
 فرق بودند و آیات قرآن او بر جمیع مردمان و همه نوع انسان خطاب
 بود و با وجود این اگر کسی بگوید که او عرب بوده و یا از عرب بوده و
 و یا از ایران بوده و بما ربطی ندارد پس آن کس از جمله احمقان و از
 زمرة سفیهان و از فرقۀ جاهلان و از جماعت نادان و منافقان و معاندان
 است و آن شخص از تاریخ بدون اطلاع و محض جاهم و جاهم محض است
 زیرا که همه اهل تاریخ میدانند که آنحضرت درس زبان عرب را تحوانده
 بود تا چه رسد بزبان فارسی و ترکی و هندی و کردی و فرنگی و با همه
 اینها گفتگوی میداشت و سریانی و عبرانی و یونانی تکلم میفرمود و با
 عجمها و خصوصاً با فرستادگان شاه ایران چقدر گفتگو ها نمود و حال آنکه
 ایشان یک کلمه عربی نمیدانستند و هکذا فرنگیان و با قیصرهای آن زمان
 و فرستاده ایشان و کاغذ ایشان و کاغذ با آنها و همچنین بود اوصیای آنحضرت

از حضرت امیر المؤمنین علیه السلام و اولاد آنحضرت تا بامام حسن عسکریه
علیه السلام بجماعت عرب اختصاص نداشتند وزنان فارس در منزل ایشان بودند
 و با آنها با زبان فارس و با ترکان با زبان ترکی گفتگوی میکردند پس
 هر که بگوید که آنحضرات عرب بودند و یا العیاذ بالله ایرانی بیودند
 در این فرض کسی که بین اینها بشرط تولید شفاق و نفاق و نزاع الهماید
 آن کس از جمله مجانین و از زمرة دیوانگان و از جمله عناد
 کشیدگان و بنای فساد گذارندگان و از اهل نفاق و از طائفه اهل فتنه
 و شفاق و در صورت انسان و در واقع شیطان و از اهل عدوان خواهد
 شد و بلکه رسوای جهان و الله جمله منافقان در نظر عاقلان و دانایان
 خواهد کشته تریزا که آنحضرت جمیع مؤمنان و مسلمانان را برادر سو
 برادر فرموده و در سوره حجرات خداوند فرموده **انما المؤمنون أخوة**
 فاصلحووا بین أخويكم

یعنی پدرستیکه جمیع مؤمنان و خداشتن اسان

برادرند در هر مکن و زمان و بلدان بوده باشد پس در بین برادران

خودتان اصلاح بکنید و نزاع نکنید و در کافی از حضرت صادق علیه السلام

روایت کرده که مؤمنین از یک پدر و مادرند و زهانیکه یک نفر صدمه

وارد شود سائر مؤمنان باید باو اعانت بکنند و ایضاً در کافی روایت کرده

که آنحضرت فرمود همه مؤمنان برادر یکدیگرند و بر همدیگر بمنزله

چشمند و دلیل یکدیگرند و بر همدیگر خیانت و ظلم و خلاف و عده

نمیکنند و در تفسیر قمی از حضرت رسول الله علیه السلام روایت کرده که فرمود

همه مردمان از يك پدر و مادرند و افتخار کردن به پدران خودشان از عادات زمان جاهلیت است تا آخر حدیث و مثل اینهاست احادیث دیگر و در این احادیث مثل آیه شریفه همه مؤمنان را برادر و برابر قرار داده‌اند و عرب و عجم و ترک و فارس و کرد و لور و غیر از اینها را ملاحظه نفرموده‌اند و با یاری و توران و هندوستان و فرنگستان و رومیان نظر انکرده و همه نوع انسان‌را بعد از خداشناسی که معنای ایمان است برادر و مساوی همیگر فرموده و در صورت اختلاف پیدا شدن در میان ایشان امر باصلاح فرموده‌اند و در آیه دیگر در سوره حجرات فرموده و ان طلاقتان من المؤمنین اقتتلوا فاصلحوا بین‌همه‌ماfan بعثت احادیث‌ما علی الاخری فقاتلوا التي تبغى حتى تفى الى امر الله يعني هر کاه دو طائفه از مؤمنان و خداشناسان با همیگر قتال و جدال و قیل و قال بکنند پس باید سائر مؤمنان در بین ایشان اصلاح نمایند و اگر یکی از آنها طائفه دیگر را ظلم و تعدی بکنند پس ظلم کننده را بکشید تا اینکه بر گردد بحکم خداوند که رفع ظلم از بین عباد و دفع فساد از اهل بلاد است و در این آیه دستورالعمل داده که در فرض وقوع اختلاف در میان دو طایفه چه عرب و چه عجم و چه کرد و چه لور و ترک و چه ترک با ترک و چه کرد با کرد و چه عرب با عرب و چه هند با هند و یا غیر از اینها باشند باید سایر مردمان در میان ایشان اصلاح نمایند و در سوره نساء فرموده و ان خفتهم شقاق بین‌همه‌ما فاعثوا حکم‌مان اهله

و حکما من اهلها ان یریدا اصلاحاً یوقق الله بینهم یعنی اگر در بین زوج و زوجه شاق و نفاق باشد واز اختلاف ایشان ترس داشته باشید پس یکنفر از طرف مرد و یکی را از جانب زن حکم کننده قرار بدهید و اگر آن دو اراده اصلاح نمایند خداوند نیز توفیق اصلاح عظام میرماید و این آیه هر چندی که محل ورودش در زوجین است و لکن در هر تراع و تنازع در بین دو نفر و دو طائفه و دو دولت و اهل دو ولایت حکم آیه جاری است چنانکه در احادیث بیان شده و از جهت این آیه در جنگ صفين عمر بن عاص و ابو موسی حکم شدند و در فقیه روایت کرده که یکنفر مخالف از هشام سؤال کرد که چرا خداوند در قضیه حکمین در صفين توفیق اصلاح نداد هشام گفت زیرا که هر دو نفر آنها از اراده اصلاح نداشتند و خیال آنها افساد بوده است چنانکه بعد آن معلوم شد و در بین آیه دستور العمل داده که در صورت وقوع اختلاف در بین مردمان هر چندی که دو نفر باشد و اگر چه زوجین شوند باید از خارج دو نفر و یا چند نفر حکم کننده تعیین شود و در بین ایشان حکم بکنند و حق را از باطل امتیاز بدھند و ظلم را از بین عباد و از هیان بلاد بیرون افساد و فساد بردارند و بزاده و برازی را حکم نمایند و در سوره حجرات فرموده لا يسخر قوم من قوم عسى ان يكوانوا خيراً منهـم یعنی سخريـه نـكـنـد يـكـ قـومـيـ بـقـومـيـ دـيـكـرـ زـيرـاـکـهـ شـايـدـ آـنـهاـ اـزـ اـيـشـانـ خـوبـتـ باـشـندـ درـ تـزـدـ خـداـونـدـ اـزـ جـهـتـ تـقوـيـ وـ پـرـهـيزـ کـارـيـ قـآـنـکـهـ فـرـمـودـهـ ولاـ

قلمز و انفسکم ولا تنايز و ابالالقباب يعني بعضی از شما بر بعض دیگر عیب نگیرد و بدگوئی نکند و جمیع دیگر را با القابها و نامهای زشت و بد نداء و صدا نکند و در این آیه همه مؤمنان و خداشناسان را نهی کرده و منع نموده از اینکه طایفه برطائفه دیگر بند نگویند و سخریه نکنند مثل اینکه العیاذ بالله جماعت فارسی زبان بترکی زبان خروگاو بگوید و یا اینکه عرب بعجم و عجم عرب و یا اینکه اکراد عرب و عجم بگویند و یا اینکه ایشان آنها و بر لورها و یا بغیر از آنها چیزی بدی و نسبت زشتی بگویند و بدنهند زیرا که اینها خلاف حکم خداوند است و منافی برادری و بلکه از دیوانگی و از احمق بودنست و ضد آیات و روایات صحیحه و مخالفت بخداوند و پیغمبران روی زمین است و بلکه اختصاص باهل اسلام ندارد چنانکه در آیات سابقه ذکر شد که همه نوع انسان برادرند و باید این دولت با دولت دیگر جنگ کنند و بلکه باید اسباب ناریه و آلات قتاله از میان نوع انسان برداشته شود و در روی زمین سبب قتال و جدال و قیل و قال نبوده باشد و از بین جمیع دول و ملل و محل آلات ناریه یکمرتبه رفع و دفع بشود و الفت تامه و مودت کامله و محبت با قاعده حاصل شود و در میان شاهان کره زمین برادری و برابری بوده باشد و یکی از ایشان بدیگران تعدی نکنند و بحقوق و بر بلاد پیکدیگر تجاوز ننمایند و اگر خدا نکرده یکنفر از ایشان مست و دیوانه و احمق شود و بنای تعدی و اجحاف بولایات دیگری بگذارند بر همه

ایشان لازم است که از آن مست و دیوانه جلوگیری کردن و منع نمودن
 و باو تنبیه فرمودن و خون و مال نوع انسان را حفظ و حراست کردن
 چنانکه معنای آیات سابقه یا بنی آدم و یا ایها الناس همین است و
 اختلاف بلاد و تعدد ولایات چند نفر از برادران باعث قتل و غارت همدیگر
 نمیشود اگر انسان باشند و خصوصاً در یک ولایت و در تحت سلطنت یک
 پادشاه بشوند مثل ایرانیان از عرب و عجم و کرد و لر و ترک و فارس و
 مسلمان و مسیحی و یهود و زردهشتی و سنی و شیعی و حنفی و مالکی و حنبلی
 و شافعی و جعفری و نصاری و ارمنی و غیر از ایشان پس نباید این برادران
 و اولاد حضرت آدم و رعیت یک پادشاه و اولاد و برادران یک وطن و یک
 آب و خاک باهم دیگر قتل ازع و تشاخر و قتال و جدال نمایند و مثل وحشیان
 صحراء و جانوران بیابان بجان یکدیگر حمله بکنند و از ذمۂ انسان خارج
 شوند و از حیوانات بدتر باشند و یکی بگوید من کرد و دیگری بگوید
 من عرب و یا عجم و یا ترک و یا فارس و یا مسلمان و یا مسیحی و همه اینها
 از جهل و بی غیرتی است اگر در خانه کس است یک حرف بس است تمام
 شد بدست احقر فانی حسین بن نصر الله عرب باقی در ساعت ششم
 از روز ششم از دهه سیم از ماه ششم از دهه پنجم
 از صد چهارم از هزار دویم از

میجرت نبوی

